

دانشگاه علوم پزشکی استان هرمزگان بیمارستان شریعتی بندرعباس

هیپوترمی در نوزادان نارس

ناظر کیفی: دکتر دیوبند- سوپروایزر آموزش سلامت

کد: QC.HE.Pa.15/02

درمان:

هیپوترمی ممکن است علامتی از عفونت نوزاد باشد. پس از رد عفونت، اقدام به درمان باید نمود.

هیپوترمی خفیف یا متوسط:

- گرم کردن نوزاد

- تماس پوستی با بدن بزرگسال (مادر)

هیپوترمی شدید:

نوزاد بایستی در بیمارستان بستری و از تشک گرم الکتریکی با حرارت ۳۷ الی ۳۸ درجه یا انکوباتور با حرارت ۳۵ تا ۳۶ استفاده کرد. تغذیه نوزاد را بایستی هر چه سریعتر شروع کرد. با گرم کردن سریع مصرف اکسیژن بیشتر شده باید به نوزاد اکسیژن داد تا دچار هیپوکسی و آپنه نشود. وقتی حرارت نوزاد به ۳۴ درجه رسید باید از سرعت گرم کردن کاست تا منجر به هیپوترمی نشود.

مراقبت های پرستاری:

- خشک کردن نوزاد بلافاصله پس از تولد

- پوشاندن نوزاد بلافاصله پس از تولد

- کنترل درجه حرارت نوزاد هر ۱۵ تا ۳۰ دقیقه

- تنظیم دمای محیط اطراف نوزاد

- قرار دادن نوزاد در انکوباتور

پیشگیری:

شایع ترین زمان پیشگیری دقیق اول پس از تولد است. بنابراین خشک کردن نوزاد پس از تولد، تماس مستقیم پوست نوزاد با بدن مادر، Kangaroo mother method و شروع تغذیه با شیر مادر اقدام حیاتی و اساسی می باشد. از گرم بودن اتاق نیز مطمئن باید بود. حمام نوزادان تا روز دوم پس از تولد به تعویق بیفتد و در صورت اجبار ۶ ساعت پس از تولد صورت بگیرد.

درجه حرارت مناسب محیط برای نوزاد
نوزادان ۱ تا ۱.۵ کیلوگرم: دمای محیط ۳۰-۳۳
درجه سانتیگراد

نوزادان ۱.۵ تا ۲ کیلوگرم: دمای محیط ۳۰ درجه
سانتیگراد ۲ روز بعد از تولد
۲۶ درجه سانتیگراد از روز ۲ تا ۱۴
۲۴ درجه سانتیگراد بعد از ۲ هفته

نوزادان ۲ تا ۳ کیلوگرم: دمای محیط ۲۶ درجه
سانتیگراد برای یک هفته بعد از تولد
۲۴ درجه سانتیگراد بعد از ۱ هفته

نوزادان ۳ کیلوگرم: دمای محیط ۲۶ درجه
سانتیگراد برای ۱ روز بعد از تولد
۲۴ درجه سانتیگراد بعد از ۱ روز

هیپوترمی در نوزادان نارس:

زمانی که دمای بدن نوزاد به کمتر از پایین ترین حد تغییر طبیعی یعنی ۳۶.۵ درجه سانتیگراد برسد و نوزادی که دمای بدن آنها در بدو تولد ۳۶ درجه سانتیگراد باشد در معرض خطر هیپوترمی هستند. بیشترین حساسیت نوزاد به سرما در ظرف ساعت های اول بدو از تولد می باشد.

هیپوترمی شانس ابتلا به مرگ و میر را افزایش می دهد و منجر به اختلال رشد و افزایش احتمال عفونت نیز دارد. چون سطح بدن نوزاد تازه متولد شده نسبت به وزن او تقریباً ۳ برابر بزرگسالان می باشد. در نوزادان کم وزن لایه محافظ چربی زیر جلدی نازک تر است و میزان تقریبی گرمایی که از دست می دهد ۴ برابر بزرگسالان می باشد.

راه های اقلای حرارت:

- ۱- تبخیر: تبخیر آب روی بدن نوزاد (سطح پوست و ریه ها)
- ۲- هدایت: یا نارسایی به مواد خنک تری که با نوزاد در تماس هستند.
- ۳- تابش: زمانی که نوزاد در نزدیکی پنجره، دیوار سرد یا تهویه باشد.
- ۴- وزش: در معرض هوای سرد قرار بگیرد.

هیپوترمی به سه صورت دیده می شود:

- هیپوترمی خفیف: درجه حرارت بین ۳۶ تا ۳۶.۴ درجه سانتیگراد
- هیپوترمی متوسط: درجه حرارت بین ۳۵.۹ تا ۳۲ درجه سانتیگراد
- هیپوترمی شدید: درجه حرارت کمتر از ۳۲ درجه سانتیگراد

عوامل ایجاد کننده هیپوترمی:

- ۱- کمبود آگاهی و مراقبت نامناسب پس از تولد
- ۲- جداسازی نوزاد از مادر پس از زایمان و تاخیر در شروع تغذیه
- ۳- وزن و سن جنینی پایین
- ۴- مکان زایمان و شرایط محیطی نامناسب مثل سرد بودن اتاق زایمان
- ۵- روش های نادرست گرم کردن قبل و در حین جابجایی نوزاد و عدم پوشاندن صحیح نوزاد
- ۶- آسپکسی نوزاد، هیپوکسی یا سایر بیماریهای نوزادان
- ۷- مصرف داروهای بیهوشی در هنگام زایمان
- ۸- خشک نکردن نوزاد بلافاصله پس از تولد
- ۹- حمام خیلی زود

علائم هیپوترمی:

- ۱- اولین علامت هشدار دهنده سردی پاهای نوزاد و در صورت گرم نکردن سردی کل بدن
- ۲- بی حالی و بی تفاوتی نوزاد
- ۳- خواب آلودگی
- ۴- گریه ضعیف
- ۵- رنگ پریدگی
- ۶- سیانوز و یا قرمزی دست و پا همراه با تورم پدید آمده
- ۷- Sucking ضعیف و متوقف می شود.
- ۸- تنفس کند و سطحی و نامنظم
- ۹- برادی کاردیا
- ۱۰- کاهش قند خون و اسیدوز متابولیک
- ۱۱- در موارد شدید خونریزی عمومی و خونریزی ریوی ایجاد می شود.
- ۱۲- در صورت عدم درمان، مرگ نوزاد

